

HAKEDİŞ BEDELLERİNİN TAHSİLİ

T.C.

YARGITAY

HUKUK GENEL KURULU

E. 2008/15-677

K. 2008/716

T. 26.11.2008

• HAKEDİŞ BEDELLERİNİN TAHSİLİ (Davacının Hakedişlerine Dahil Edilmesini Talep Ettiği Soğuk Derz Önleme İmalât Bedeli/Tüm Beton İmalâtını İçeren Ara Hakedişlerin İçinde Bulunmasına Rağmen İtiraz Edilmeyerek Kesinleştiği – Fiyat Tutanağı Bulunmadığı Gerekçesiyle Reddedilemeyeceği)

• SOĞUK DERZ ÖNLEME İMALATI BEDELİ (... Pozuna İlişkin/Tüm Beton İmalâtını İçeren Ara Hakedişlerin İçinde Bulunmasına Rağmen İtiraz Edilmeyerek Kesinleştiği – Poza İlişkin Fiyat Tutanağı Bulunmadığı Gerekçesiyle Reddedilemeyeceği)

• OTOPARK VE YAKIT TANKI KAZISI (Tesisat Galerisi Kazısı ile Kalıp İmalâtı Bedeli Hususlarında Metraj İhtilâfı Bulunduğu – Bilirkişi Raporunda Bu Kalemler Hakkında İnceleme Yapılmadığı/Raporla Bağlı Kalınarak Hüküm Kurulamayacağı)

• BİLİRKİŞİ RAPORU VE KEŞİF (Tesisat Galerisi Kazısı ile Kalıp İmalâtı Bedelinde Metraj ihtilâfı Bulunduğu – Bilirkişi Raporunda Bu Kalemler Hakkında İnceleme Yapılmadığı/Yeniden Bilirkişi Heyeti Oluşturularak Mahallinde Keşif Yapılacağı)

Bayındırlık İşleri Genel Şartnamesi/m.25

ÖZET : Taraflar arasındaki “alacak” davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; uyuşmazlık konusu olan bloklar önünde yapılan otopark ve yakıt tankı kazısı hususunda tesisat galerisi kazısı ile kalıp imalâtı bedeli hususlarında metraj ihtilâfı bulunmasına rağmen, mahkemece hükme esas alınan bilirkişi heyeti raporunda bu kalemler hakkında herhangi bir teknik inceleme ve araştırma yapılmadığı halde anılan raporla bağlı kalınarak eksik inceleme ile karar verilmesi,

Davacı yüklenici tarafından hakedişlerine dahil edilmesi talep edilen ve ... pozuna ilişkin bulunan soğuk derz önleme imalâtının bedeli, tüm beton imalâtını içeren ara hakedişlerin içinde bulunmasına rağmen itiraz edilmeyerek kesinleştiğinden ve ayrıca dosyada, anılan poza ilişkin fiyat tutanağı bulunmadığından istemin reddi yerine kabulü yasaya aykırıdır.

Uzman bir bilirkişi heyeti oluşturularak gerektiğinde

mahallinde keşif yapılmak suretiyle, yapılacak incelemede Bayındırlık İşleri Genel Şartnamesi de dikkatten uzak tutulmadan, metraj ihtilâfları giderilmeli ve alınan rapor denetlenerek sonucuna uygun bir karar verilmelidir.

DAVA : Taraflar arasındaki “alacak” davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; İstanbul 10. Asliye Ticaret Mahkemesince davanın kısmen kabulüne dair verilen 23.05.2006 gün ve 2004/580 E.-2006/233 K. sayılı kararın incelenmesi davalı vekili tarafından istenilmesi üzerine, Yargıtay 15. Hukuk Dairesinin 18.10.2007 gün ve 2006/4673 E., 2007/6413 K. sayılı ilamı ile;

(... Davacı yüklenici şirket, 22.12.2000 tarihli sözleşme ile yapımını yüklediği ‘‘İstanbul Gaziosmanpaşa 300 Yataklı Devlet Hastanesi’’ inşaatı işinde ödenmediğini iddia ettiği hakediş bedellerinin tahsilini talep etmiş, davalı idarece davacının taleplerinin sözleşme dışı olduğu beyan edilerek davanın reddi istenmiş, mahkemece davanın kısmen kabulüne dair verilen karar davalı idare vekilince temyiz edilmiştir.

1-Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle yasaya uygun gerektirici nedenlere ve özellikle delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre davalı vekilinin aşağıdaki bentlerin kapsamı dışında kalan sair temyiz itirazlarının reddi gerekmiştir.

2-Dava konusu inşaatta temel hafriyatı yapılabilmesi ve inşaat alanından taşınabilmesi için geçit yolları amaçlı rampaların kazı bedellerinin yükleniciye ödenmesine karar verilmiştir. Taraflar arasındaki sözleşme ve eklerinde, inşaatta rampa kazısı yapımının gerekmesi halinde, buna dair ayrı bir ödeme yapıp yapılmayacağı hakkında hüküm bulunmamaktadır. Bu nedenle görüşü sorulan Yüksek Fen Kurulu, 08.09.2004 tarih ve 2004/79 sayılı kararında; rampa kazısı ile ilgili olarak yeterli bilgi ve belge bulunmadığı, tespit edildikten sonra rampa kazısı yapılan alanın büyük bir bölümünün kazı alanı içinde kaldığı ve ayrıca sözleşme eki Bayındırlık İşleri Genel Şartnamesi’nin (B.İ.G.Ş.) 25/b maddesi uyarınca bu tür hizmet yolları yapımının yüklenicinin sorumluluğu altında olduğu ifade edilmiştir. Gerçekten de sözleşme eki ve delil sözleşmesi niteliği taşıyan BİGŞ. 25/b maddesinde, taahhüdün yerine getirilmesi için yüklenici tarafından gerekli görülen bütün hizmet yolları vb. giderlerinin, sözleşmede belirtilmemiş olması veya aksine bir hüküm bulunmaması

halinde, yükleniciye ait olacağı kararlaştırılmış olup, bu durumda kazı projesinde öngörülen kazıların dışında, rampa kazısı adı altında, herhangi bir kazı bedeli ödemesi yapılamaz. Hâl böyle iken, kararda gösterilen nedenlerle yükleniciye rampa kazısı bedeli ödenmesine karar verilmesi doğru olmamıştır.

3-Taraflar arasında uyuşmazlık konusu olan; D, F ve G blokları önünde yapılan otopark ve yakıt tankı kazısı, tesisat galerisi kazısı ile kalıp imalâtı bedeli hususlarında metraj ihtilâfı bulunmasına rağmen, mahkemece hükme esas alınan bilirkişi heyeti raporunda bu kalemler hakkında herhangi bir teknik inceleme ve araştırma yapılmadığı halde anılan raporla bağlı kalınarak eksik inceleme ile karar verilmesi isabetli görülmemiştir. Bu itibarla yukarıda belirtilen ihtilâflı imalât kalemleri hakkında metraj araştırması yaptırılarak, yapılacak incelemede de taraflar arasında düzenlenen 11 numaralı hakedişe kadar davacı yüklenicinin sözleşme eki BİGŞ.nin 39. maddesine uygun herhangi bir itirazı olmadığı ve kendisi açısından itirazsız kesinleşen bedelin üzerine çıkılamayacağı gözetilerek, sonucuna uygun bir karara varılmalıdır.

4-Davacı yükleniciye, C blok kat betonlarının atılabilmesi için ara hakedişlerle ödenen geçici dolgu kazı bedelleri, hatalı ödendiğinden bahsedilerek davalı idarece kesilmiştir. Davacı bu ödemenin haklı olduğunu ispat yönünde bir ataşmana dayanmışsa da, anılan belgede sadece yüklenici yetkilisinin imzasının bulunduğu, bu itibarla davalı idareyi bağlamayacağı ortadadır. Kaldı ki beton dökümü imalâtı hakkında uygulanan 16.058/1 numaralı pozun tarifinde bu işin yapılması için gereken tüm hususlar kapsam dahilinde bulunmakla davacının kazı ve nakliye bedeli talep etmesi mümkün değildir. Bu sebeple kat betonu atılabilmesi için geçici dolgu kazı bedeli talebinin reddi yerine yazılı şekilde kabulü doğru bulunmamıştır.

5-İhtilâf konusu yapılan, 15.140/2 poz numaralı temel tabanına kum-çakıl serilmesi imalâtı hakkında taraflar arasında düzenlenmiş bir ataşman mevcut değildir. Davalı idare elemanlarınca düzenlenen 14.06.2001 tarihli tutanakta da, bu konuda yapılacak imalâtın resimlerle ispatlanması gerektiği açıklanmasına rağmen, işin iddia edilen miktar ve nitelikte yapıldığını gösteren resimler ibraz edilememiş olduğundan

ispatlanamayan talebin reddi yerine kabulü usul ve yasaya aykırı olmuştur.

6-Davacı yüklenici tarafından hakedişlerine dahil edilmesi talep edilen ve YFA.04 pozuna ilişkin bulunan soğuk derz önleme imalâtının bedeli, tüm beton imalâtını içeren ara hakedişlerin içinde bulunmasına rağmen itiraz edilmeyerek kesinleştiğinden ve ayrıca dosyada, anılan poza ilişkin fiyat tutanağı bulunmadığından istemin reddi yerine kabulü de doğru görülmüştür.

7-Açıklanan nedenlerle, mahkemece yeniden uyuşmazlık konuları hakkında uzman bir bilirkişi heyeti oluşturularak gerektiğinde mahallinde keşif yapılmak suretiyle, yapılacak incelemede Bayındırlık İşleri Genel Şartnamesi de dikkatten uzak tutulmadan, metraj ihtilâfları giderilmeli ve alınan rapor denetlenerek sonucuna uygun bir karar verilmelidir...), Gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekle, yeniden yapılan yargılama sonunda, mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

Hukuk Genel Kurulunca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra gereği görüldü:

KARAR : Tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dosyadaki tutanak ve kanıtlara, bozma kararında açıklanan gerektirici nedenlere ve özellikle Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 21.11.2001 gün ve 2001/15-959 E-1048 K., 04.06.2003 gün ve 2003/15-379 E.-2003/398 K., 23.06.2004 gün ve 2004/15-377 E.-378 K. sayılı ilamlarında da aynı ilkenin kabul edilmiş olmasına göre, Hukuk Genel Kurulu'nca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulmak gerekirken, önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır. Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır.

SONUÇ : Davalı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile, direnme kararının Özel Daire bozma kararında gösterilen nedenlerden dolayı HUMK.'un 429.maddesi gereğince BOZULMASINA, 26.11.2008 gününde oybirliği ile karar verildi.